

Právo a podnikání 1/2016

Newsletter

OBSAH: Nová regulace podnikání 2016

- Registr smluv a z něj vyplývající nové povinnosti
- Změna zákona o obalech a transpozice směrnice EP a Rady (EU) 2015/720
- Nový zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
- Mimosoudní řešení spotřebitelských sporů a související povinnosti

Registr smluv a z něj vyplývající nové povinnosti

JUDr. Jakub Vozáb, Ph.D.

jakub@vozab.com

V souladu s novým zákonem **č. 340/2015 Sb.**, o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv) musí od 1. července 2016 každý ve vlastním zájmu věnovat zvýšenou pozornost vlastnické struktuře smluvních partnerů. Zákon přináší nové obecné pravidlo, že každá smlouva uzavřená s Českou republikou, samosprávným územním celkem nebo jinými veřejnoprávními právními osobami, včetně obchodních společností s většinovou majetkovou účastí státu nebo samosprávného územního celku (dále společně jen „právní osoby veřejné správy“), musí být povinně publikována v registru smluv, který je veřejně přístupný. Důsledky porušení této povinnosti jsou potom velmi zásadní. Pokud smlouva není uveřejněna, nenabude nikdy účinnosti, a není-li uveřejněna ani do tří měsíců od uzavření, platí, že byla zrušena od počátku, jakoby nebyla uzavřena (§ 6 a 7 zákona o registru smluv).

Účinnost těchto sankčních mechanismů se ovšem bude vztahovat až na smlouvy uzavřené od 1. 7. 2017 (§ 9 zákona o registru smluv). Zákon tedy sice ukládá povinnost zveřejňovat smlouvy již od 1. 7. 2016, nicméně nesplnění této povinnosti u smluv uzavřených v období od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2017 nijak neovlivní účinnost těchto smluv, ani nemůže dojít k jejich zrušení od počátku.

Nová právní úprava má zajistit transparentnost nakládání s veřejnoprávními prostředky, přičemž registr smluv by měl být dostupný bezplatně v síti Internet na adrese <https://smlouvy.gov.cz>.

Co je nutné publikovat

Soukromoprávní smlouvy, smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci a metadata minimálně v rozsahu identifikace smluvních stran, vymezení předmětu smlouvy, ceny, a pokud ji smlouva neobsahuje, tak hodnoty předmětu smlouvy, lze-li ji určit a datum uzavření smlouvy.

Smlouvy musí být v otevřeném formátu, tzn. ve formátu, který mohou zobrazit volně a zdarma dostupné aplikace.

Musí jít o formát, který je strojově čitelný a umožňuje strojové vyhledávání a je možné ho dále elektronicky zpracovávat.

Informace, které není možné poskytnout ani podle zákona o svobodném přístupu k informacím, např. obchodní tajemství nebo osobní údaje chráněné zákonem apod., je možné před odesláním smlouvy ke zveřejnění **znečitelnit např. začerněním**. Ovšem nečitelnost nesmí být na újmu splnění podmínky strojově čitelného formátu zbytku obsahu smlouvy, který musí být zveřejněn.

Výjimky z nutnosti publikace

Z obecného požadavku na publikaci existuje celá řada výjimek, respektive zákon stanoví, že určité specifické smlouvy uzavřené s právnickou osobou veřejné správy nabývají účinnosti bez ohledu na publikaci v registru smluv. Pro docílení právních účinků takových specifických smluv tedy není nutné uveřejnění v registru smluv. Mezi tyto výjimky patří např.:

- **smlouvy s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti**; to neplatí, jde-li o převod vlastnického práva právnické osoby veřejné správy k hmotné nemovité věci
- technické předlohy, návody, výkresy, projektová dokumentace, modely, způsoby výpočtu jednotkových cen, vzory a výpočty
- **smlouvy, jejichž plnění je prováděno převážně mimo území České republiky**
- smlouvy uzavřené na komoditní burze, na regulovaném trhu nebo evropském regulovaném trhu, v dražbě nebo v aukci anebo jiným obdobným postupem, s nímž je spojen zvláštní způsob přechodu nebo převodu vlastnického práva
- **smlouvy s vyšší hodnoty předmětu plnění maximálně 50.000 Kč bez daně z přidané hodnoty**
- smlouvy uzavřené s autorem nebo výkonným umělcem v souvislosti s autorským dílem nebo uměleckém výkonem,
- **smlouvy uzavřené s obcemi, které nevykonávají rozšířenou působnost**, nebo s příspěvkovými organizacemi těmito obcemi zřízenými nebo s právnickými osobami, v nichž mají takové obce samy nebo s jinými takovými obcemi většinou účast
- **smlouvy uzavřené za účelem odvrácení nebo zmírnění újmy hrozící bezprostředně** v souvislosti s mimořádnou událostí ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Kdo by měl publikovat smlouvy?

Právnická osoba veřejné správy nebo druhá smluvní strana zašle smlouvu Ministerstvu vnitra jako správci registru smluv k uveřejnění bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od uzavření smlouvy. Správce uveřejní smlouvu prostřednictvím registru smluv bezodkladně po jejím doručení; uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv se provádí zpravidla automatizovaně.

Smlouva nabývá účinnosti nejdříve až uveřejněním v registru smluv. Dále potom zákon stanoví, že pokud nedojde k uveřejnění marným uplynutím lhůty 3 měsíců ode dne uzavření smlouvy, potom platí, že smlouva je zrušena od počátku, jako by nikdy nebyla uzavřena. Důsledkem neprovedení publikace tedy je, že smluvní strany nedocílí zamýšlených právních účinků smlouvy a tedy ani závaznosti ani vynutitelnosti příslušných smluvních ujednání.

Je tedy na smluvních stranách, aby zajistily uveřejnění smlouvy v registru smluv v souladu se zákonem, pokud chtějí docílit právních účinků uzavřené smlouvy.

Zákon přitom připouští, aby uveřejnění zajistila **kterákoliv strana smlouvy**, tedy jak právnická osoba veřejné správy, tak i druhá smluvní strana, která smlouvu s takovým subjektem uzavírá.

Jak publikovat smlouvy?

Smlouvy je nutné publikovat bez zbytečného odkladu, **nejpozději do 30 dnů od uzavření smlouvy**.

Pro uveřejnění bude třeba buď vyplnit elektronický formulář, který bude dostupný na Portálu veřejné správy, nebo metadata spolu se smlouvou odeslat v předepsaném formátu do speciální datové schránky ministerstva vnitra zřízené pro tento účel. Pro využití elektronického formuláře v rámci Portálu veřejné správy, bude stačit běžný kancelářský počítač s připojením k internetu a přístupové údaje k datové schránce, ze které bude formulář odeslán.

Po zveřejnění smlouvy odešle správce registru smluv potvrzení do datové schránky odesílatele a rovněž všech uvedených smluvních stran.

Zveřejnit smlouvu je možné buď přímo odesláním pokynu prostřednictvím datové schránky jedné ze smluvních stran, nebo též v zastoupení na základě registrovaného zmocnění. Pro účely nastavení či zrušení zmocnění bude k dispozici jednoduchý elektronický formulář.

Popis aplikačního rozhraní Informačního systému registru smluv

Popis technického zabezpečení a provedení publikace smlouvy je možné nalézt [zde](#).

Jednou datovou zprávou je možné zaslat právě jeden pokyn k provedení operace. V příloze datové zprávy může být tedy právě jedna příloha předepsaného typu XML.

Pokud v příloze datové zprávy nebude nalezeno žádné XML odpovídající názvem jedné z definovaných operací, bude celý pokyn odmítnut jako neznámý.

Pokud odesílatel vloží do datové zprávy další přílohy, které nejsou uvedeny v XML zprávě (např. průvodní dopis v PDF nebo cokoli dalšího), registr smluv bude další přílohy ignorovat.

Rozhraní registru smluv je připraveno na příjem následujících pokynů:

- zveřejnění záznamu
- modifikace záznamu
- přidání přílohy
- znepřístupnění záznamu
- zmocnění k publikaci
- zrušení zmocnění k publikaci

Smlouvy jako takové (slovy zákona „elektronický obraz textového obsahu smlouvy v otevřeném a strojově čitelném formátu“) musí být přiloženy jako příloha k datové zprávě a musí mít jeden z povolených formátů: pdf, doc, docx, rtf, odt, txt.

Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv, jež slouží k základní orientaci v problematice a přináší základní odpovědi na často kladené dotazy, je možné nalézt [zde](#).

Doporučení pro uzavírání smluv od 1. 7. 2016

- Při uzavírání každé smlouvy s partnerem v oblasti veřejné správy prověřit, zda nejde o smlouvu podléhající režimu povinné publikace dle zákona o registru smluv.
- Smlouvu je v ideálním případě třeba uveřejnit pouze jednou, přičemž potenciálně může smlouvu uveřejnit kterákoliv smluvní strana, tedy je vhodné sjednat, která smluvní strana zajistí uveřejnění

smlouvy, a sjednat lhůtu pro splnění takové povinnosti na ochranu druhé smluvní strany. Případně také sjednat sankce za porušení.

- Je třeba zabývat se termínem plnění smlouvy a případně ho smluvně navázat na datum uveřejnění smlouvy v registru smluv, respektive na datum účinnosti smlouvy, které je závislé na datu uveřejnění. Podle toho nastavit příslušná smluvní ujednání.
- Při uveřejnění smlouvy mohou vznikat komplikace, přičemž smlouva je účinná a je možné ji plnit nejdříve po uveřejnění v registru smluv, pokud není odložena účinnost smlouvy dokonce ještě na pozdější dobu. V případě neuveřejnění nastávají účinky zrušení smlouvy ze zákona při absenci jiného ujednání až po 3 měsících od uzavření smlouvy, přičemž do té doby je možné smlouvu uveřejnit, a přivodit tak právní účinky smlouvy. Tedy je třeba vzít v úvahu riziko případného posunutí termínu účinnosti smlouvy na pozdější dobu a zabývat se tím, zda v době 3 měsíců po uzavření smlouvy nemůže dojít ke změně podmínek pro plnění smlouvy, a případně tomu přizpůsobit příslušná smluvní ujednání týkající se ceny, předmětu plnění, termínu plnění apod.

Doporučené smluvní klauzule (smluvní ujednání):

- Deklarace potvrzující aplikaci zákona o registru smluv na danou smlouvu:

Smluvní strany berou na vědomí, že tato smlouva podléhá podmínkám a omezením dle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (dále jen „zákon o registru smluv“). Smluvní strany jsou podle zákona o registru smluv povinny zaslat tuto smlouvu Ministerstvu vnitra k uveřejnění prostřednictvím registru smluv bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 (třiceti) dnů od uzavření této smlouvy.

- Navazující smluvní klauzule ohledně platnosti a účinnosti smlouvy:

Příklad 1: Tato smlouva nabývá platnosti podpisem poslední smluvní strany a účinnosti uveřejněním Ministerstvem vnitra České republiky prostřednictvím registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv.

Příklad 2: Tato smlouva nabývá platnosti podpisem poslední smluvní strany a účinnosti uplynutím 30 (třiceti) dnů po uveřejnění této smlouvy Ministerstvem vnitra České republiky prostřednictvím registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv.

Příklad 3: Tato smlouva nabývá platnosti podpisem poslední smluvní strany a účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po uveřejnění této smlouvy Ministerstvem vnitra České republiky prostřednictvím registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv.

- Navazující smluvní klauzule ohledně povinnosti jedné strany zajistit uveřejnění:

Příklad 1: Smluvní strany se dohodly, že ... *např. Objednatel apod.* ... zašle tuto smlouvu Ministerstvu vnitra k uveřejnění prostřednictvím registru smluv bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 15 (patnácti) dnů od uzavření této smlouvy. Tím není dotčeno oprávnění ... *např. Zhotovitele apod.* ... zaslat tuto smlouvu k uveřejnění Ministerstvu vnitra prostřednictvím registru smluv nezávisle na výše uvedeném ujednání, a to zejména v případě, že ... *např. Objednatel apod.* ... bude v prodlení se splněním výše uvedené povinnosti.

Příklad 2: Smluvní strany se dohodly, že ... *např. Objednatel apod.* ... zašle tuto smlouvu Ministerstvu vnitra k uveřejnění prostřednictvím registru smluv bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 15 (patnácti) dnů od uzavření této smlouvy. V opačném případě odpovídá ...

např. Zhotoviteli apod. ... za škodu v důsledku toho, že tato smlouva nenabude včas účinnosti, respektive že případně marným uplynutím zákonné lhůty bude tato smlouva zrušena od počátku. Tím není dotčeno oprávnění ... *např. Zhotovitele apod. ...* zaslat tuto smlouvu k uveřejnění Ministerstvu vnitra prostřednictvím registru smluv nezávisle na výše uvedeném ujednání, a to zejména v případě, že ... *např. Objednatel apod. ...* bude v prodlení se splněním výše uvedené povinnosti.

Příklad 3: Kterákoliv smluvní strana je v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 věta první zákona o registru smluv oprávněna zaslat tuto smlouvu Ministerstvu vnitra k uveřejnění prostřednictvím registru smluv.

- Smluvní klauzule týkající se termínu plnění:

Příklad 1: Smluvní strany se dohodly, že ... *např. termín započeti s prováděním díla / termín dokončení díla apod. ...* se automaticky prodlužuje o příslušný počet dnů prodlení ... *např. Objednatele apod. ...* se splněním povinnosti zaslat tuto smlouvu Ministerstvu vnitra k uveřejnění prostřednictvím registru smluv dle čl. této smlouvy.

- Smluvní klauzule týkající se ukončení smlouvy:

Příklad 1: Smluvní strany se dohodly, že tato smlouva zaniká marným uplynutím lhůty stanovené pro zaslání této smlouvy Ministerstvu vnitra k uveřejnění prostřednictvím registru smluv dle čl. této smlouvy. *(pokud smluvní strany chtějí, aby vázanost smlouvou zanikla dříve, než až uplynutím zákonné lhůty pro nejzazší uveřejnění smlouvy v registru smluv)*

Příklad 2: Smluvní strany se dohodly, že ... *např. Zhotovitel apod. ...* je v případě marného uplynutí lhůty stanovené pro zaslání této smlouvy Ministerstvu vnitra k uveřejnění prostřednictvím registru smluv dle čl. této smlouvy oprávněn od této smlouvy odstoupit. *(pokud si některá smluvní strana chce ponechat možnost, aby vázanost smlouvou zanikla dříve, než až uplynutím zákonné lhůty pro nejzazší uveřejnění smlouvy v registru smluv)*

(článek je dostupný rovněž na <http://law.vozab.com/czech-cs/publications>)

Změna zákona o obalech a transpozice směrnice EP a Rady (EU) 2015/720 ze dne 29. dubna 2015

JUDr. Eva Mendrok, LL. M.
mendrok@vozab.com

Počty odnosných plastových tašek, které obchodníci prodají či rozdají zákazníkům, v posledních letech klesají. Ročně se ve světě vyprodukuje až bilion jednorázových nákupních tašek, v Evropě 100 miliard, a v Česku je to ročně až tři miliardy. Průměrný Evropan podle údajů Evropské komise ročně spotřebuje kolem pěti set plastových tašek na jedno použití. Evropská komise v reakci na získané údaje a statistiky zveřejnila návrh nových pravidel, která mají používání plastových tašek na jedno použití omezit, a rozšířit tak regulaci a omezení v případě prodávání či poskytování odnosných platových tašek zákazníkům.

Aktuální situace

Pokud jde o aktuální stav, poskytování či prodávání plastových odnosných tašek zákazníkům v České republice je upraveno zákonem č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech) a tento obsahuje určitá omezení pro dva typy podnikatelů:

- osoby, které obaly uvádějí na trh (výrobce, dovozce, přepravce); a
- osoby, které uvádějí obaly do oběhu (distributoři, kteří úplatně nebo bezúplatně předávají obaly jiným osobám bez ohledu na to, zda samostatně nebo spolu s výrobkem, za účelem jejich distribuce nebo použití, s výjimkou uvedení obalu na trh)

Osoby, které uvádějí obaly na trh nebo do oběhu jsou vázány určitými omezeními dle ustanovení §§ 10 až 15 zákona o obalech:

- **Zpětný odběr.** Pokud osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, neprokáže, že se z těchto obalů nestaly na území České republiky odpady, je povinna zajistit *zpětný odběr těchto obalů nebo odpadů z těchto obalů*. Zpětný odběr zajišťuje bez nároku na úplatu za tento odběr. Přitom je povinna dbát zejména na dostatečnou četnost sběrných míst a jejich dostupnost.
- **Využití odpadu z obalu.** Pokud osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, neprokáže, že se z těchto obalů nestaly na území České republiky odpady, je povinna zajistit, aby odpady z obalů jí uvedených na trh nebo do oběhu byly využity způsobem, který zákon stanoví (tj. recyklace či jeho celkové využití, v souladu s přílohu č. 3 zákona o obalech, tato však bude podléhat novelizaci – viz níže).
- **Seznam osob.** Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, je povinna podat návrh na zápis do Seznamu osob, které jsou nositeli povinnosti zpětného odběru nebo využití odpadu z obalů v rozsahu stanoveném zákonem o odpadech a následně oznamovat Ministerstvu životního prostředí (dále jen „Ministerstvo“) jakékoli změny v záznamech uvedených v seznamu či ve způsobu nakládání s obaly a obalovým odpadem.

Nicméně výše uvedená omezení se nevztahují na osoby, které uvádějí na trh nebo do oběhu obaly, pokud splňují podmínku, že:

- celkové množství obalů jimi uvedených na trh nebo do oběhu za kalendářní rok nepřekročí 300 kg a zároveň,
- jejich roční obrat nepřekročí 4.500.000 Kč.

Legislativní změny

Na začátku roku 2016 Ministerstvo poslalo do připomínkového řízení novelu zákona o obalech. Novela má za cíl upravit omezení spotřeby lehkých nákupních tašek, zavádí povinnost označování biologicky rozložitelných a kompostovatelných tašek a dále stanovuje nové cíle pro recyklaci a celkové využití obalového odpadu (dnes je toto upraveno v příloze č. 3 zákona o obalech).

Hlavním cílem novely zákona je pak transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/720 ze dne 29. dubna 2015 o omezení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek. Lhůta pro transpozici směrnice uplyne 27. listopadu 2016.

Účelem výše uvedené novely je především stanovit v zákoně o obalech zákaz bezplatného poskytování plastových odnosných tašek v místě prodeje výrobků spotřebiteli, s výjimkou velmi lehkých plastových odnosných tašek, a to od 1. ledna 2018.

Dále se zavádí povinnost označovat biologicky rozložitelné a kompostovatelné plastové odnosné tašky. Způsob označování bude blíže stanoven prováděcím předpisem až v návaznosti na vydání příslušného prováděcího aktu Evropské komise.

Návrh novely zákona také stanoví nové cíle recyklace a celkového využití obalového odpadu, neboť platný zákon o obalech upravuje tyto cíle pouze do roku 2016. Nové cíle jsou stanoveny v souladu se závaznou částí Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024, která byla vyhlášena v podobě nařízení vlády č. 352/2014 Sb.

Navrhovanou novelou zákona o obalech se dále zavádí rovněž ohlašování údajů z evidencí vedených autorizovanou obalovou společností prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ISPOP) nebo datové schránky Ministerstva určené k plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí podle zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tím dojde ke sjednocení způsobu ohlašování údajů z evidencí v případě samostatně plnících povinných osob a v případě autorizované obalové společnosti.

Doporučení pro klienty

Pro ty, kdo očekávají, že výše stanovené limity pro výjimky, pro něž se na ně nebudou vztahovat omezení dle zákona o obalech, mohou být překročeny, lze doporučit vedení orientačních záznamů o obalech a odpadech z obalů, jelikož v okamžiku, kdy příslušný podnikatel překročí kteroukoli z výše uvedených podmínek (uvedených výše pod písmeny a) nebo b)), stává se osobou povinnou ze zákona o obalech a vztahují se na něj tudíž všechny výše uvedené povinnosti, které budou novelizací zákona o obalech v duchu transponované směrnice ještě zpřísněny.

(článek je dostupný rovněž na <http://law.vozab.com/czech-cs/publications>)

Nový zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Mgr. Marek Zeman
zeman@vozab.com

Nový zákon podepsal Prezident ČR dne 22. 4. 2016 a byl již vyhlášen ve Sbírce zákonů jako zákon [č. 134/2016 Sb.](#), o zadávání veřejných zakázek, (dále také jako „ZZVZ“) přičemž účinnosti nabyde dne **1. 10. 2016**.

Dle MMR je stěžejním účelem nového zákona „zabezpečit vytvoření konkurenčního prostředí a zabránit diskriminaci při zadávání veřejných zakázek, docílit racionálního rozdělení veřejných prostředků na základě výběru nejvhodnější nabídky, rovného a spravedlivého přístupu dodavatelů na trh veřejných zakázek, kde existují významné obchodní možnosti, a posílení konkurence mezi podnikateli.“

Co tedy nový zákon přináší za změny a co naopak zůstává jako dosud?

Limity pro vyloučení aplikace zákona (veřejné zakázky malého rozsahu)

Zůstávají stejné, tedy 2 000 000 Kč pro dodávky a služby a dále 6.000.000 Kč pro stavební práce.

Zadávání podlimitních veřejných zakázek

Nově je možné veškeré podlimitní zakázky na dodávky a služby a také zakázky na stavební práce do 50 mil. Kč zadávat ve zjednodušeném podlimitním řízení (ZPŘ).

Úprava ZPŘ se omezuje na stanovení konkrétních odchylek od úpravy zadávání veřejných zakázek nadlimitních s tím, že pokud není výslovně v zákoně odkázáno na konkrétní ustanovení platná pro nadlimitní režim, zadavatel je pouze oprávněn (nikoliv povinen) tyto instituty z nadlimitního režimu použít či se jimi pouze inspirovat při realizaci ZPŘ.

Nově postačí zveřejnění výzvy k podávání nabídek na profilu zadavatele, není nutné vyzvat minimálně 5 dodavatelů.

Zadavatel v rámci ZPŘ nemusí vůbec požadovat prokázání splnění kvalifikace dodavatelem. Může případně dobrovolně aplikovat úpravu nadlimitních řízení nebo jen její část. Může tedy chtít např. prokázat kvalifikaci jen částečně v tom rozsahu, která je pro něj podstatná.

Kategorie významných veřejných zakázek a jejich praktický význam

Tato kategorie veřejných zakázek byla zcela zrušena. Dle zadavatelů významných veřejných zakázek tento institut nenaplnil očekávání, která do něj byla zákonodárcem vložena.

Výjimky z postupu podle nového zákona

Nový zákon upravuje celou řadu výjimek, na které zákon nedopadá.

Především jde o obecné výjimky, jako např. zakázky na zajištění poskytování nebo provozování veřejné komunikační sítě nebo poskytování služeb elektronických komunikací veřejnosti, dále na nabytí, nájem nebo pacht existující věci nemovité nebo s ní souvisejících věcných práv, jde-li o rozhodčí, smírčí nebo obdobné činnost, právní služby, které poskytuje advokát v rámci zastupování klienta v soudním, rozhodčím, smírčím nebo správním řízení před soudem, tribunálem nebo jiným veřejným orgánem nebo v řízení před mezinárodními orgány pro řešení sporů apod.

Dále jsou stanoveny zvláštní podmínky pro podlimitní zakázky.

Zjednodušený režim

Nově se zavádí tzv. zjednodušený režim (řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu) pro zakázky na dodávky sociálních služeb a další služby uvedené v příloze zákona. Tyto zakázky byly dosud zadávány standardně jako jiné zakázky. Nově tyto zakázky bude možné zadávat zjednodušeným způsobem dle § 129 ZZVZ.

Vertikální spolupráce (in-house zadávání)

Původní zákon o veřejných zakázkách obsahuje tzv. in-house výjimku, na základě které veřejný zadavatel není povinen zadávat veřejnou zakázku dle podmínek původního zákona v případě, že jejím předmětem je poskytnutí dodávek, služeb či prací osobou, která vykonává podstatnou část své činnosti ve prospěch tohoto veřejného zadavatele, a ve které má veřejný zadavatel výlučná majetková práva. Smyslem tedy

je, aby veřejný zadavatel nemusel zadávat veřejnou zakázku dle podmínek zákona v případě, kdy dodávky služby či práce mají být poskytnuty osobou, kterou tento veřejný zadavatel přímo ovládá.

Nový zákon tuto výjimku principiálně zachovává a dále zpřesňuje, když nově se dle § 11 ZZVZ za zadání veřejné zakázky nepovažuje, pokud veřejný zadavatel uzavře smlouvu s jinou právnickou osobou, kterou (i) ovládá obdobně jako svou organizační jednotku, (ii) má v ovládané osobě všechna majetková práva a (iii) více než 80% činnosti ovládané osoby je prováděno při plnění úkolů, které jí byly svěřeny ovládajícím veřejným zadavatelem. Podíl činnosti se pak počítá z obratu ovládané právnické osoby.

Horizontální spolupráce

Nově se zavádí institut tzv. horizontální spolupráce, což je smluvní spolupráce přímo mezi veřejnými zadavateli, která se nepovažuje za zadání veřejné zakázky. Tento institut dosavadní zákon neznal. Smyslem horizontální spolupráce je umožnění spolupráce veřejných zadavatelů za účelem zajišťování veřejných potřeb v souladu s veřejným zájmem.

Inovační partnerství

ZZVZ nově zavádí nový druh zadávacího řízení, tzv. inovační partnerství, jehož cílem je vývoj nějakého inovativního produktu, služby nebo stavebních prací, které zatím nejsou dostupné na trhu, a proto jej nelze soutěžit v rámci jiných druhů zadávacího řízení. V rámci tohoto řízení je tedy možné soutěžit pouze takové produkty, služby či stavební práce, které nejsou na trhu a je proto potřeba je vyvinout.

Rozdělení veřejných zakázek

Nový zákon umožňuje rozdělení veřejné zakázky na více dílčích zakázek, přičemž příslušné směrnice Evropské unie, které sloužily jako předloha k novému ZZVZ, dokonce rozdělování veřejných zakázek preferují, a to z toho důvodu, aby nedocházelo k vyloučení menších a středních podnikatelů z účasti na veřejných zakázkách.

V případě rozdělení veřejné zakázky je pro postup v zadávacím řízení rozhodující předpokládaná hodnota celé zakázky, nikoliv jen její části. Jednotlivé části mohou být zadávány buď v jednom, nebo ve více dílčích zadávacích řízeních, nicméně postup se vždy odvíjí od celkové předpokládané hodnoty zakázky, jakožto funkčně a časově souvisejícího celku. Pokud dojde k rozdělení veřejné zakázky na části, je zadavatel oprávněn omezit účast účastníka jen na některé části.

Provozní jednotky zadavatele

Provozní jednotkou rozumíme různé organizační útvary zadavatele, například odštěpné závody, pobočky, fakult vysokých škol, atp. Obecně platí, že zadavatel je povinen stanovit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky za celou právnickou osobou či organizační složku státu, tedy za všechny své organizační útvary, pro které ZZVZ používá pojem provozní jednotka. Takovými provozními jednotkami mohou být například odštěpné závody, pobočky, fakult vysokých škol, atp.

Z důvodů dosavadních obtíží při zadávání veřejných zakázek (zejména vysokými školami) pak ZZVZ nově umožňuje, aby předpokládaná hodnota byla stanovena pouze ve vztahu k jedné provozní jednotce za podmínky, že tato jednotka z pohledu zadávání veřejných zakázek vykazuje funkční samostatnost.

Ekonomická kvalifikace

ZZVZ nově opět umožňuje zadavateli požadovat (až na výjimky) prokázání ekonomické kvalifikace dodavatele spočívající v prokázání minimálního ročního obrátu, a to maximálně za poslední 3 účetní období. Podmínka minimální výše ročního obrátu nesmí přesahovat dvojnásobek předpokládané hodnoty veřejné zakázky.

Transparentní vlastnická struktura

Transparentnost vlastnické struktury dodavatele při nakládání s veřejnými prostředky je jedním ze základních předpokladů nutných k zamezení korupčního jednání a zneužívání veřejných prostředků. ZZVZ však požadavky na transparentní odhalení vlastnické struktury dodavatele neobsahuje, neboť vůbec neupravuje detaily přihlášky dodavatele do veřejné zakázky. Tato úprava je ponechána zvláštnímu zákonu.

Problematika počítání lhůt u referencí

Zadavatelé veřejných zakázek mohou po dodavateli za účelem prokázání jeho technické kvalifikace požadovat i předložení seznamu stavebních prací za posledních 5 let a u dodávek či služeb za poslední 3 roky (tzv. reference). Dosud panovaly výkladové pochybnosti o tom, jakým okamžikem je stavby, dodávka či služba způsobilá uvedení na příslušný seznam vyžadovaný zadavatelem, přesněji řečeno, zda je pro tyto účely možné uvést pouze dokončené stavby či dodané dodávky a služby, nebo zda je lze uvést i v případě, že dosud nebylo zcela splněno. Nový zákon odstraňuje dosavadní nejasnosti a stanoví, že pokud není v zadávací dokumentaci stanoveno jinak, pak lze na takový seznam uvést jen ty stavby, dodávky a služby, které byly v dané době dokončeny.

Poddodavatelé (subdodavatelé)

Nově zákon umožňuje zadavateli požadovat splnění základních kvalifikačních předpokladů a profesní způsobilosti po poddodavateli. Za splnění podmínek stanovených v zadávací dokumentaci je zadavatel rovněž oprávněn vyplácet splatné částky přímo poddodavateli; tato změna sleduje především ochranu subdodavatelů, kteří byli dosud při výplatě odměny závislí na dodavateli a jeho platební morálce.

Koncept jistoty jako smluvní pokuty

Ač v původním návrhu zákona byla jistota koncipována jako smluvní pokuta, kterou by účastník platil pouze tehdy, pokud by v rozporu se zákonem nebo zadávací dokumentací změnil nebo zrušil nabídku, odmítl spolupráci, atp., nebyl tento návrh změny povahy jistoty přijat. Právní úprava jistoty tak zůstává stále stejná, jako doposud, tedy jistota musí být poskytnuta ve lhůtě pro podání nabídek (pokud zadavatel poskytnutí jistoty požaduje).

Uveřejňování, předběžná oznámení

ZZVZ přináší změnu, když zadavatel nově není povinen uveřejnit formou předběžného oznámení svůj úmysl zahájit zadávací řízení, jak tomu bylo doposud, ale je naopak oprávněn tak učinit. Záleží tedy pouze na vůli zadavatele, zda tak učiní. Pokud se rozhodne svůj záměr uveřejnit, získá možnost využít některých oprávnění, kterých by jinak využít nemohl, např. zkrátit lhůtu pro podání nabídek v rámci podlimitního řízení. Uveřejnění probíhá prostřednictvím vyplněného formuláře zaslaného do Věstníku veřejných zakázek.

Jednání o nabídkách

ZZVZ nad rámec dosavadní úpravy dále rozšiřuje možnost zadavatele jednat s účastníky o podmínkách plnění veřejné zakázky či například její ceny dále i pro soutěžní dialog a pro inovační partnerství.

Vyloučení uchazeče

Zákon nově zadavateli dává oprávnění za stanovených podmínek účastníka vyloučit ze zadávacího řízení, tedy dochází k posunu ve prospěch autonomie vůle zadavatele, neboť nyní není ze zákona povinen účastníky vyloučit, jak tomu bylo doposud, ale záleží zpravidla na jeho vůli. Většina důvodů pro vyloučení účastníků je formulována jako důvody pro možné vyloučení, zůstávají ale i některé důvody, pro které je zadavatel povinen účastníka vyloučit. Z pohledu zadavatele je zásadní povinností respektování základních zásad ZZVZ, zejména pak zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace. Oprávnění zadavatele vyloučit účastníka tedy nelze chápat svévolně.

Snižování (omezování) počtu účastníků

ZZVZ umožňuje snížení počtu účastníků zadávacího řízení (nebo předběžných nabídek nebo řešení) pouze pokud to zákon pro zvolený druh zadávacího řízení připouští, a současně pokud si takovou možnost snížení zadavatel vyhradil. Kritéria pro snížení účastníků zadávacího řízení (nebo předběžných nabídek nebo řešení) musí spočívat pouze v objektivních a ověřitelných skutečnostech souvisejících s předmětem veřejné zakázky nebo kvalifikací dodavatele.

Dvouobálkový systém

ZZVZ nově zavádí možnost zadavatele stanovit v zadávacích podmínkách, že nejprve posoudí jednotlivé podané nabídky z hlediska splnění požadavků a až následně uveřejní nabídkovou cenu. V praxi to tedy bude vypadat tak, že v rámci obálky účastníka obsahující jeho nabídku, bude vložena další obálka obsahující nabídkovou cenu.

Hodnotící kritéria

Jediným hodnotícím kritériem dle ZZVZ je ekonomická výhodnost nabídky, která se hodnotí na základě (i) nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality včetně poměru nákladů životního cyklu a kvality, případně na základě (ii) nejnižší nabídkové ceny nebo (iii) nejnižších nákladů životního cyklu. V některých typech zadávacích řízení nesmí být ekonomická výhodnost stanovena pouze na základě nejnižší na nabídkové ceny.

Mimořádně nízká nabídková cena

Mimořádně nízká nabídková cena slouží k ochraně zadavatelů před nesmyslně nízkými a nereálnými cenami nabídek účastníků. Výši mimořádně nízké zadávací ceny může zadavatel určit již v zadávací dokumentaci. V případě, že účastník podá nabídku s cenou, která je dle zadávací dokumentace (nebo se vzhledem k předmětu veřejné zakázky jeví jako) mimořádně nízká, je zadavatel povinen vyzvat účastníka ke zdůvodnění stanovené ceny. Pokud účastník výši ceny nezdůvodní, je zadavatel oprávněn (v některých případech i povinen) jej z řízení vyloučit.

Hodnotící komise jako poradní orgán

Zadavatel byl dosud povinen u většiny druhů zadávacího řízení jmenovat hodnotící komisi, která měla za úkol posoudit splnění zadávacích podmínek účastníkem a doporučit zadavateli nejvhodnější nabídku.

Tuto koncepci ZZVZ opouští, když nyní je zřízení komise zpravidla dobrovolné, až na případ, kdy je předpokládána hodnota zakázky vyšší než 300 milionů korun českých.

Změna smlouvy

Dosavadní zákon o veřejných zakázkách zásadně neumožňoval měnit smlouvy na plnění veřejné zakázky v podstatných rysech, například v předmětu veřejné zakázky. ZZVZ však možnost změny smlouvy rozšiřuje a umožňuje smlouvu změnit i v podstatných rysech v rozsahu dodávek, služeb nebo stavebních prací, jiných obchodních či technických podmínek či dokonce v osobě dodavatele v průběhu plnění veřejné zakázky. Podmínkou takových změn smlouvy je skutečnost, že zadavatel si předem možnost změny smlouvy v zadávací dokumentaci vyhradí a přesně stanoví podmínky a předmět možných změn. Změnou smlouvy nesmí dojít ke změně povahy veřejné zakázky. Kromě toho je i nadále možné smlouvu změnit nepodstatným způsobem; co se rozumí nepodstatným způsobem změn smlouvy, stanoví ZZVZ.

Otázka započtení víceprací a méněprací

ZZVZ (stejně jako dosavadní zákon o veřejných zakázkách) otázku započtení na vícepráce či méněpráce vůbec neřeší.

Dodatečné dodávky, služby a stavební práce

Poskytnutí dodatečných dodávek, služeb či stavebních prací od dodavatele původní veřejné zakázky se nepovažuje za podstatnou změnu smlouvy za podmínky, že jsou nezbytné a z ekonomických či technických důvodů není možné změnit dodavatele, případně by změna dodavatele pro zadavatele znamenala značné obtíže nebo výrazně zvýšené náklady, a pokud hodnota dodatečných dodávek, služeb nebo stavebních prací nepřekročí 50% původní hodnoty závazku. V případě, že bude provedeno více takových dodatečných dodávek, služeb nebo stavebních prací, je rozhodný součet všech.

Soutěž o návrh

Soutěž o návrh je zvláštním druhem zadávacího řízení, jehož smyslem je získání odborného návrhu, projektu či plánu, a proto je nejvíce užíván v oblasti architektury, stavitelství či územního plánování. Právní úprava obsažená v ZZVZ je obecná a spíše stručná, a měla by být doplněna prováděcím dokumentem vydaným Ministerstvem pro místní rozvoj.

(článek je dostupný rovněž na <http://law.vozab.com/czech-cs/publications>)

Mimosoudní řešení spotřebitelských sporů a související povinnosti vyplývající ze zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele

Mgr. Bc. Alžběta Chovancová
chovancova@vozab.com

Poslední novela zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, nově zavedla právo spotřebitele na mimosoudní řešení sporů (zkráceně jen „ADR“ z anglického „*alternative dispute resolution*“) a s tím související nové povinnosti pro podnikatele. Pojdme se tedy společně podívat na to, co to v praxi znamená pro podnikatele a co je možné v budoucnu očekávat.

Smysl nové úpravy

Mimosoudní řešení spotřebitelských sporů není u nás novinkou, když dosud bylo aplikováno již v případech sporů v oblasti finančních služeb, služeb elektronických komunikací, poštovních služeb a služeb v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství.

Nová právní úprava nyní zavádí v rámci zákona na ochranu spotřebitele obecný jednotný koncept mimosoudního řešení sporů z kupních smluv a ze smluv o poskytování služeb (ve všech oblastech působení podnikatelů), přičemž výjimkou jsou pouze spory z oblasti zdravotních služeb, služeb obecného zájmu ne hospodářské povahy a školských služeb poskytovaných poskytovateli dalšího a vysokoškolského vzdělávání.

Mimosoudní řešení sporů je alternativou autoritativnímu řešení sporů soudní cestou. Oproti soudnímu řízení je mimosoudní řešení oproštěno od formalizovaných procedur, které bývají často zdouhavé, neefektivní a finančně náročné. Výhoda mimosoudního řešení sporů je tak spatřována zejména v jeho rychlosti, nižší míře formálnosti a zpravidla i nižších nákladech.

Pokud jde konkrétně o mimosoudní řešení sporů ve vztazích se spotřebiteli, tak novela zákona sleduje zájmy spotřebitelů, jakožto slabší strany. Nezřídka jsou totiž nároky ze spotřebitelských smluv soudní cestou prakticky nevymahatelné, přihlédneme-li k nízké hodnotě spotřebitelských sporů na jedné straně a neúměrně vysokým nákladům na soudní vymáhání a zdouhavému formalistickému procesu soudního vymáhání na straně druhé. Mimosoudní řešení spotřebitelských sporů zavedené novelou tak může být významné pro efektivní a rychlé řešení nároků jednotlivých spotřebitelů.

Subjekty mimosoudního řešení spotřebitelských sporů a způsoby jejich řešení

Mimosoudním řešením spotřebitelských sporů jsou pověřeny tzv. „*subjekty mimosoudního řešení sporů*“, což jsou vybrané úřady, korporace veřejnoprávní povahy nebo to mohou být ojediněle i jiné subjekty, a to zpravidla podle jejich zaměření či působnosti.

Zákon na ochranu spotřebitele potom přímo stanoví, že subjektem mimosoudního řešení spotřebitelských sporů v oblasti služeb elektronických komunikací a poštovních služeb je Český telekomunikační úřad (ČTÚ) (<http://www.ctu.cz/>), ve sporech v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství je to Energetický regulační úřad (ERÚ) (<http://www.eru.cz/cs/>) a ve sporech v oblasti finančních služeb je to Finanční arbitr (<http://www.finarbitr.cz/cs/>).

Dále zákon stanoví, že subjektem pro mimosoudní řešení zbývajících spotřebitelských sporů v ostatních oblastech podnikatelské činnosti (tzv. kategorie zbytkových spotřebitelských sporů) je Česká obchodní inspekce (ČOI) (<https://adr.coi.cz/>), pokud ovšem Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO ČR) nepověří v určitém rozsahu nějaký jiný konkrétní subjekt, zejména potom například nějakou zájmovou profesní

komoru apod. Takto např. byla pověřena Česká advokátní komora (ČAK) (<http://www.cak.cz/>) mimosoudním řešením spotřebitelských sporů v oblasti právních služeb poskytovaných advokáty v rámci výkonu advokacie.

Způsoby mimosoudního řešení spotřebitelských sporů jsou potom dány zákonem. Zatímco řešení zvolená v případě sporů řešených před ČTÚ, ERÚ a Finančním arbitrem jsou regulována zvláštními právními předpisy a jsou relativně formální a srovnatelná se správním procesem, pro řízení před ČOI a jinými subjekty pověřenými MPO ČR byla zvolena metoda tzv. konciace. Tato metoda mimosoudního řešení sporů se vyznačuje tím, že strany jsou vedeny k urovnání sporu dohodou nezávislým prostředníkem, který jim je případně nápomocen radou a odborným názorem.

Evropský rozměr mimosoudního řešení spotřebitelských sporů

Novela zákona o ochraně spotřebitelů implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů, a zároveň vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 ze dne 21. května 2013 o řešení spotřebitelských sporů on-line.

Smyslem unijní úpravy, je mj. zjednodušení způsobu řešení přeshraničních spotřebitelských sporů vzniklých ze smluv uzavřených prostřednictvím internetu. Za tímto účelem vznikla tzv. [evropská on-line platforma](#) pro řešení spotřebitelských sporů, na kterou jsou české subjekty mimosoudního řešení sporů napojeny. Bezplatnou pomoc v oblasti přeshraničních spotřebitelských sporů při vyřizování stížností potom nabízí [Evropské spotřebitelské centrum Česká republika](#).

Spotřebitelské spory řešené ČOI a jinými pověřenými subjekty

dle zákona o ochraně spotřebitele

Pokud jde dále o obecnou kategorii zbytkových spotřebitelských sporů řešených ČOI a případně jinými subjekty pověřenými MPO ČR, tak se jedná významem o nejrozsáhlejší kategorii spotřebitelských sporů, která se týká prakticky každého podnikatele, který prodává zboží nebo poskytuje služby spotřebitelům.

Přímé jednání s podnikatelem

Dle ustanovení § 14 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele je spotřebitel povinen pokusit se případný spor s podnikatelem týkající se kupní smlouvy nebo smlouvy o poskytování služeb vyřešit nejprve přímo.

Podání návrhu na mimosoudní řešení sporu

Teprve pokud není ohledně sporného práva uzavřena dohoda, může se spotřebitel obrátit s návrhem na zahájení mimosoudního řešení sporu na ČOI nebo na příslušný jiný subjekt pověřený MPO ČR mimosoudním řešením spotřebitelských sporů v dané oblasti. Spotřebitelé mohou návrh na mimosoudní řešení sporu předkládat písemně, ústně do protokolu nebo prostřednictvím datové schránky. V případě sporů, kde je příslušná k mimosoudnímu řešení ČOI, je možné podat návrh rovněž prostřednictvím [on-line formuláře](#) na webu ČOI (který je ovšem nutné podepsat uznávaným elektronickým podpisem).

V návrhu musí spotřebitel mimo jiné uvést, že dosud nezahájil soudní ani rozhodčí řízení a nebyla ani uzavřena dohoda s podnikatelem ohledně sporného práva a musí také uvést, kdy se obrátil na podnikatele poprvé a uplatnil sporné právo. K návrhu musí spotřebitel mimo jiné přiložit doklad prokazující, že se před podáním návrhu obrátil na podnikatele přímo a nepodařilo se spor vyřešit.

Právo spotřebitele na zahájení mimosoudního řešení sporu (podání návrhu) je časově omezeno, přičemž doba pro podání návrhu činí 1 (jeden) rok ode dne, kdy spotřebitel uplatnil sporné právo u podnikatele poprvé.

Zahájení mimosoudního řešení sporu je ve smyslu § 647 občanského zákoníku považováno na uzavření dohody mezi věřitelem a dlužníkem o mimosoudním jednání, tudíž po dobu tohoto jednání neběží promlčecí lhůty, pokud jde o sporné nároky spotřebitelů.

Průběh mimosoudního řešení a výstupy

Pokud nejsou dány důvody pro odmítnutí návrhu, je řízení zahájeno dnem doručení návrhu ČOI nebo jinému subjektu pověřenému MPO ČR.

Subjekt mimosoudního řešení následně vyzve podnikatele, aby se do 15 dnů vyjádřil k návrhu. Na tomto místě považujeme za nutné zdůraznit, že podnikatel má povinnost účastnit se mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, a tedy má rovněž povinnost se k návrhu spotřebitele vyjádřit ve stanovené lhůtě. Podnikatel je také následně povinen poskytovat součinnost potřebnou k efektivnímu průběhu mimosoudního řešení spotřebitelského sporu.

Výsledkem mimosoudního řešení je v návaznosti na zákonodárcem zvolenou metodou conciliace případné uzavření soukromoprávní dohody sporných stran o způsobu řešení sporu, nikoli tedy žádné správní ani jiné autoritativní rozhodnutí státního orgánu. Tato dohoda není bez dalšího vykonatelná, tedy v případě jejího porušení je nutné, aby se oprávněná strana domáhala svého práva vyplývajícího z dohody soudní cestou, a případně tak docílila vydání vykonatelného rozsudku soudu, který by mohl být podkladem pro nucený výkon rozhodnutí v exekuci. V opačném případě, kdy dohody není dosaženo, nemá mimosoudní řešení sporu prakticky žádný hmatatelný výsledek. Spotřebitel potom může zvážit, zda uplatní sporné právo u soudu.

Dále je třeba zmínit, že dle Pravidel pro postup při mimosoudním řešení spotřebitelských sporů vydaných ČOI na základě ustanovení § 20x zákona o ochraně spotřebitele, považuje-li to oddělení ČOI ADR za účelné, může vydat odůvodněné nezávazné stanovisko k předmětu sporu, které stranám doručí spolu s oznámením o ukončení sporu v těch případech, kdy není mimosoudní řešení skončeno dohodou stran o sporném právu. Takové stanovisko ČOI může potom i přes svoji nezávaznost sloužit jako určitý argumentační základ pro další řešení sporu soudní cestou.

Délka a náklady řízení

Lhůta pro ukončení řízení před ČOI nebo jiným pověřeným subjektem je zákonem nastavena na 90 dnů, přičemž v případě zvláště složitých sporů ji lze prodloužit, nejdéle však o dalších 90 dnů.

Co se týče nákladů, není řízení před ČOI nebo jiným pověřeným subjektem zpoplatněno a každý z účastníků si nese své náklady sám.

Nové povinnosti pro podnikatele

Povinnost součinnosti

Především jde tedy o výše zmíněnou povinnost účastnit se mimosoudního řešení spotřebitelského sporu a poskytovat součinnost v rámci řízení před ČOI nebo jiným pověřeným subjektem, včetně povinnosti vyjádřit se v zákonné lhůtě 15 dnů k návrhu spotřebitele na mimosoudní řešení sporu.

Informační povinnost

Dále novela zákona o ochraně spotřebitele přináší pro podnikatele celou řadu informačních povinností.

Podnikatel je především povinen informovat spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů pro danou oblast, kde podnikatel působí, a to jasným, srozumitelným a snadno dostupným způsobem a v rámci této informace je podnikatel rovněž povinen výslovně uvést také internetovou adresu subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů.

V případě, že má podnikatel internetové stránky, nebo ve spotřebitelských smlouvách odkazuje na všeobecné obchodní podmínky, je nutné výše uvedené informace o subjektu mimosoudního řešení

spotřebitelských sporů a jeho internetové adrese rovněž uvést na internetových stránkách podnikatele anebo ve všeobecných obchodních podmínkách. V tomto rozsahu jde o obecnou preventivní informační povinnost bez ohledu na to, zda má podnikatele nějaké spory se spotřebiteli nebo nemá.

Další informační povinnost ve stejném rozsahu se uplatní v okamžiku, kdy se vyskytne spor se spotřebitelem, který se nepodaří urovnat přímo (klasicky spotřebitel uplatní sporný nárok a podnikatel mu nevyhoví). V takové situaci je podnikatel povinen informovat dotčeného spotřebitele specificky písemně nebo na jiném trvalém nosiči dat o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů. Prakticky jde o duplicitní informační povinnost nad rámec obecné informace uvedené v provozovně nebo na internetových stránkách anebo ve všeobecných obchodních podmínkách.

Závěrem je třeba zmínit, že nesplněním zákonných povinností, tedy neposkytnutí součinnosti nebo nesplnění informační povinnosti, se podnikatel dopustí správního deliktu, za který je možné uložit pokutu až do výše 1.000.000 Kč.

Povinnosti podnikatelů provozujících eshop

Provozovatelům eshopů jsou navíc uloženy povinnosti přímo vykonatelným Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 ze dne 21. května 2013 o řešení spotřebitelských sporů on-line. Provozovatelé, kteří jsou povinni při řešení sporů využívat subjektu alternativního řešení sporů (což jsou prakticky všichni provozovatelé prodávající zboží nebo poskytující služby), jsou povinni uvádět na internetových stránkách svých eshopů odkaz na platformu pro řešení sporů on-line. Odkaz na tuto platformu jsou dále povinni uvádět v e-mailu pro spotřebitele (pokud je nabídka pro spotřebitele učiněna e-mailem) a případně také ve všeobecných obchodních podmínkách.

Povinnosti podnikatelů podnikajících v jiných členských státech

Podnikatelé podnikající také v jiném členském státě, by navíc měli informaci o řešení sporů on-line přizpůsobit také tomu, že se na ně může vztahovat právní řád státu, kde podnikatelskou činnost vykonávají, který může stanovit další požadavky.

Doporučení pro podnikatele uzavírající smlouvy se spotřebiteli

1. Splnit obecnou informační povinnost tak, že v provozovně, na internetových stránkách a v rámci všeobecných obchodních podmínek bude umístěna informace pro spotřebitele o subjektu pověřeném mimosoudním řešením spotřebitelských sporů a o jeho internetových stránkách.

Příklad formulace splňující výše uvedenou informační povinnost, kdy subjektem mimosoudního řešení spotřebitelských sporů je ČOI, uvádíme níže:

„V případě, že dojde mezi námi a spotřebitelem ke vzniku spotřebitelského sporu z kupní smlouvy nebo ze smlouvy o poskytování služeb, který se nepodaří vyřešit vzájemnou dohodou, může spotřebitel podat návrh na mimosoudní řešení takového sporu určenému subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, kterým je

Česká obchodní inspekce
Ústřední inspektorát - oddělení ADR
Štěpánská 15
120 00 Praha 2
Email: adr@coi.cz
Web: <http://www.coi.cz/>
Portál pro ADR: <https://adr.coi.cz/>“

Pozn.: Případně je třeba analogicky uvést jiný subjekt mimosoudního řešení, pokud jde o specifickou oblast, kde je zákonem nebo pověřením MPO ČR určen jiný subjekt pro mimosoudní řešení spotřebitelských sporů.

2. Podnikatelé provozující eshop by měli nad rámec výše uvedeného dále splnit obecnou informační povinnost ve vztahu k platformě pro řešení sporů on-line tak, že v rámci internetových stránek a emailových nabídek pro spotřebitele umístí nad rámec výše uvedeného příslušnou informaci.

Příklad formulace splňující výše uvedenou informační povinnost uvádíme níže:

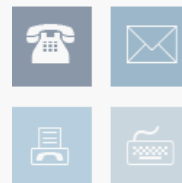
„Spotřebitel může využít rovněž platformu pro řešení sporů online, která je zřízena Evropskou komisí na adrese <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>.“

3. V případě sporu se spotřebitelem se pokusit tento urovnat přímo. Pokud se to nepovede, splnit specifickou informační povinnost tak, že spotřebiteli bude v rámci odůvodnění odmítnutí jeho požadavků rovněž sdělena informace o subjektu pověřeném mimosoudním řešením spotřebitelských sporů, která musí být poskytnuta spotřebiteli písemně nebo na jiném trvalém nosiči dat.

4. Pokud spotřebitel zahájí mimosoudní řešení sporu návrhem podaným subjektu pověřenému mimosoudním řešením spotřebitelských sporů, splnit povinnost součinnosti, účastnit se tohoto mimosoudního řešení a plnit povinnosti dle výzvy a instrukcí subjektu pověřeného mimosoudním řešením spotřebitelských sporů. Zejména je potřeba se písemně vyjádřit k podanému návrhu.

(článek je dostupný rovněž na <http://law.vozab.com/czech-cs/publications>)

**Odborné věci
je třeba svěřit těm,
kteří jim skutečně rozumí**

ČESKÁ REPUBLIKA

Vozáb & Co. Law Offices s.r.o. advokátní kancelář
Pod Vilami 747/10, 140 00 Praha 4, Česká republika
T: +420 241 416 220 F: +420 241 405 321
E: office@vozab.com W: www.vozab.com
IČO: 01921789 DIČ: CZ 01921789
Zapsaná v OR u Městského soudu v Praze, C 213114

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Vozáb & Co. s.r.o. advokátska kancelária
Konventná 626/9, 811 03 Bratislava, Slovenská republika
T: +421 (0) 220 300 400 F: +421 (0) 220 300 400
E: office@vozab.com W: www.vozab.com
IČO: 50 383 973
Zapísaná v OR u Okresného súdu Bratislava I, Sro 122066/B